

2019-02-04

Socialdepartementet
10333 Stockholm
Sverige

Sofia Råsmar
072-5273120
sofia.rasmar@tco.se

Promemoria – Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit.

Refnr: S2019/00206/SF

I promemorian *Åtgärder för att mildra konsekvenserna på det sociala området vid ett avtalslöst brexit* (promemorian) lämnas förslag som syftar till att under en övergångsperiod mildra de konsekvenser som uppstår för enskilda på området för sociala trygghetsförmåner till följd av att Storbritannien lämnar Europeiska unionen (EU) utan att någon överenskommelse om utträdesavtal finns på plats mellan parterna vid tiden för utträdet (kl. 00.00 morgonen den 30 mars 2019).

TCO:s principiella inställning till Brexit

TCO anser, likt vad som överenskommit i förhandlingarna mellan Storbritannien och EU¹, att utgångspunkten vid ett ordnat eller avtalslöst utträde ska vara att medborgarna måste komma först. Det är inte medborgarna som ska betala priset för Brexit. I praktiken innebär detta att EU²⁷ ska vara generösa avseende rättigheter för brittiska medborgare som redan bor i en annan medlemsstat och att Storbritannien ska vara generös avseende rättigheter för de EU-medborgare som redan bor i Storbritannien.

¹ Se EU-kommissionens meddelande *Preparing for the withdrawal of the United Kingdom from the European Union on 30 march 2019: a Contingency Action Plan*, COM(2018) 880 final. Länk:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/brexit_files/info_site/communication-preparing-withdrawal-brexit-preparedness-13-11-2018.pdf

5 Förslag till åtgärder för att mildra konsekvenserna av ett avtalslöst utträde

5.2 Förslag att vidta åtgärder för att möjliggöra likställande av inkomster, omständigheter, förmåner och händelser vid ansökan om förmåner

TCO tillstyrker promemorians förslag.

5.3 Förslag till åtgärder för att möjliggöra sammanläggning av intjänade försäkringsperioder för tid då Förenade kungariket var medlem i EU.

TCO tillstyrker promemorians förslag. TCO instämmer i promemorians bedömning att det är rimligt att en rätt till sammanläggning efter utträdet bör förutsätta att en sådan rätt förelåg före den 30 mars 2019.

5.4 Förslag till fortsatt export av svenska trygghetsförmåner till EU-medborgare i Förenade kungariket under en övergångsperiod

TCO tillstyrker promemorians förslag på så sätt att de förmåner som idag kan exporteras med stöd av socialförsäkringsbalken och unionsrättsliga bestämmelser ska fortsätta att betalas ut.

TCO anser dock att förslaget borde varit generösare på så sätt att förmåner borde betalas ut för så lång tid den enskilde har ansökt om innan den 30 mars 2019 även om denna tid överstiger 31 december 2019. I förslaget angavs 31 december 2019 som en yttersta gräns för utbetalning. Export av exempelvis pension eller föräldrapenning är något som planeras under lång tid och nu riskerar enskilda som planerat för en längre vistelse i Storbritannien med mycket kort framförhållning bli varse om det förändrade läget i och med att Storbritannien blir tredje land. Det kan som utredningen anför föranleda att enskilda hamnar i ett försämrat ekonomiskt läge, särskilt personer som får sådana ersättningar som ska täcka inkomstbortfall eller på annat sätt utgör en betydande inkomst för den enskilde. TCO anser i vart fall att en person bör få ersättning till den dagen den enskilde övergår till Storbritanniens socialförsäkringssystem.

TCO anser även att arbetslöshetsersättning som ansökts om och beviljats innan den 30 mars 2019 ska få betalas ut även efter den 30 mars 2019.

5.5 Förslag om ersättning för vårdkostnader

TCO ställer sig positiv till att Försäkringskassan under en övergångsperiod efter Storbritanniens utträde ur EU ska kunna ge ersättning för kostnader som uppkommit till följd av vård som har

tagits emot i Storbritannien, förutsatt att sådan ersättning skulle ha utgetts om Storbritannien var medlem i EU.

TCO anser dock att den tidsperiod som angivits – *vård som har inletts och avslutats före den 30 mars 2019 samt för vård som har inletts i Storbritannien för den 30 mars 2019 och som fortfarande pågår efter denna tidpunkt på grund av att vården av medicinska skäl inte tillfälligt kan avbrytas för att återupptas i Sverige* – är alltför snäv. TCO anser att även vård som dokumenterat har planerats att ske i Storbritannien före den 30 mars 2019 borde ersättas, om inte vård som är planerad anses ingå i begreppet *vård som har inletts*.

5.6 Förslag gällande ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

TCO tillstyrker promemorians förslag.

5.7 Förslag om upphävande av visa bestämmelser

Se TCO:s synpunkter under föregående avsnitt.

Övriga synpunkter

TCO avstår från att kommentera *förordningen (1988:106) om tillämpning av en konvention den 29 juni 1987 mellan Sverige och Förenade Konungariket Storbritannien och Nordirland om social trygghet* (konventionen med Storbritannien) eventuella tillämplighet då det råder stor osäkerhet vilken avtalsrelationen Storbritannien och EU kommer att ha i framtiden.

Avslutningsvis vill TCO lyfta fram behovet av förbättrad statistik på socialförsäkringsområdet. I detta hänseende hade det varit av intresse att veta hur många EU-medborgare som kan tänkas få förmåner från Sverige för att kunna skapa sig en bättre bild av effekten av ett utträde som Storbritanniens och andra framtida ändringar i EU:s socialförsäkringsregelverk.

Eva Nordmark
Ordförande

Sofia Råsmar
EU-rättsjurist